

VLAAMSCH LEGERCOMITEIT, Het, in 1909 op initiatief van het **Algemeen-Nederlands Verbond** te Antwerpen opgericht naar aanleiding van de bespreking van de wetsontwerpen rond de afschaffing van het lotelingsysteem. Het bestond hoofdzakelijk uit oud-militairen.

In 1913, bij de parlementaire bespreking van de taalontwerpen op het **leger**, hernam het comiteit zijn activiteiten en startte het de actie voor de ver nederlandse van het leger. Het publiceerde een aantal brochures over de Vlaamse eisen inzake eentalige eenheden. De toon was krachtig: het leger zal nooit populair worden in Vlaanderen, als het niet eerst Vlaams wordt. In Brussel werd door het comiteit een betoging georganiseerd, waarop een 10.000 man aanwezig waren. Nadien volgde een volksvergadering, waar het comiteit verklaarde een bestendig bureau op te richten om de Vlaamse en Waalse regimenten te propageren.

In november 1927 wekte **Jef Rombouts** onder de naam **Vlaamsche Legercommissie** het oude Legercomiteit terug tot leven. De commissie bestond eveneens uit oud-militairen, die voornamelijk uit het Vlaams-katholieke en Vlaams-nationalistische kamp kwamen. Tot de bestuursleden behoorden naast Rombouts ook **O. Carpentier**, **Frans Daels**, **Adiel Debeuckelaere**, **Hilaire Gravez**, **Joris Lannoo**, **Berten Pil**. Achter de schermen werkte als onbezoldigd secretaris priester **Eugeen van de Perre**. Onderdak werd gevonden bij de Antwerpse Vlaamsgezinde advocaat **J. Houben**. Het programma van de commissie was duidelijk: "Vlaamse en Waalse afdelingen, opgeleid, aangevoerd en bestuurd in de moedertaal van de dienstplichtigen." Zij zette zich boven de partijpolitiek en had ten doel de Vlaamse eisen inzake het leger kracht bij te zetten en de Vlaamse parlementsleden van de nodige documentatie te voorzien. Hiertoe werd het tijdschrift *Het Legervraagstuk* uitgegeven.

De vereniging kende een zodanig succes dat de **Gemengde Legercommissie**, die op 15 december 1927 door de regering-Henri Jaspar in het leven werd geroepen om het legervraagstuk te bestuderen, niet anders kon dan Rombouts uitnodigen het standpunt van zijn groep te komen uiteenzetten. Nadat de besluiten van deze commissie in mei 1928 in wetsontwerpen waren verwerkt, verspreid-

de de Vlaamsche Legercommissie op meer dan 100.000 exemplaren het pamflet *Alarmkreet* waarin de vloer geveegd werd met de taalontwerpen. Na de goedkeuring van de taalwetten in september 1928 verdween de Legercommissie. Alleen *Het Legervraagstuk* werd in 1929 nog eenmaal uitgegeven.

LITERATUUR: R. Boijen, *De Taalwetgeving in het Belgische Leger (1830-1940)*, 1992.

RICHARD BOIJEN